

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)

Advies over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet productnormen

- **gevraagd door de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, mevrouw Magda Aelvoet, in een brief van 7 februari 2002**
- **voorbereid door de werkgroep *productnormen***
- **goedgekeurd door de algemene vergadering van 16 april 2002**
(zie bijlage 1).

1. Situering

- [1] De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (de FRDO, de raad) evalueert in dit advies het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid. De Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, mevrouw Magda Aelvoet, heeft de adviesvraag gesteld in een brief van 7 februari 2002. De minister vraagt dit advies binnen de 2 maanden, zijnde 7 april 2002.
- [2] De adviesvraag, ontvangen op 8 februari 2002, bevatte de Nederlandstalige versies van het voorontwerp van de wijzigingswet, van de bestaande wet waarin de voorgestelde wijzigingen geïntegreerd zijn, en van een memorie van toelichting. De Franstalige teksten werden op 5 maart 2002 bezorgd aan de raad. In het voorontwerp van wijzigingswet werden bij die gelegenheid naast een aantal redactionele correcties nog volgende beperkte aanpassingen doorgevoerd :
- een artikel dat moet toelaten om de internationale verplichtingen correcter te respecteren werd ingeschreven onder het nieuwe artikel 21. Hierdoor worden de in de eerste versie vermelde artikelen 21 en 22 respectievelijk artikel 22 en 23;
 - de artikelen 14 en 15 werden om redenen van interne consistentie van de tekst omgewisseld zodat het oorspronkelijke artikel 14 nu artikel 15 wordt en omgekeerd.
- [3] De minister is niet verplicht om het advies van de FRDO, noch van andere adviesorganen te vragen over deze wijziging van voormelde wet.

2. Samenvatting

2.1. Over bepaalde voorgestelde wijzigingen heeft de raad in hoofdzaak volgende opmerkingen.

- [4] In de definities zouden twee verduidelijkingen moeten worden aangebracht ([29] en [31]).
- [5] De raad merkt op dat door de voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied onduidelijkheid ontstaat over de bevoegdheidsverdeling omdat de desbetreffende producten eveneens vallen onder de wet van 4 februari 2000 die het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen opricht ([38]).
- [6] De raad vindt dat de bevoegde minister voorlopige maatregelen moet kunnen nemen, niet alleen indien producten een ernstig en dringend gevaar betekenen voor het leefmilieu, maar ook voor de volksgezondheid ([55]).

- [7] De raad meent dat sectorale overeenkomsten een nuttig instrument zijn. Bij het afsluiten ervan mag de problematiek van de free-riders niet uit het oog worden verloren en moet rekening worden gehouden met initiatieven op gewestelijk vlak. De raad vindt dat naargelang het onderwerp van de sectorale overeenkomst de betrokken representatieve organisaties betrokken moeten blijven bij de onderhandelingen. De raad vindt dat de dezelfde adviesraden als deze die worden geconsulteerd bij productnormering, hun adviezen moeten kunnen uitbrengen vóór deze overeenkomsten worden afgesloten. Een betere kennisgeving van ontwerpovereenkomsten is eveneens gewenst. Deze overeenkomsten moeten duidelijke afspraken maken en waar mogelijk resultaatsverbintenissen afdwingen. De raad pleit ervoor de afspraken tussentijds te controleren en te evalueren. De raad vindt het positief dat op jaarlijkse basis de bevoegde Commissie van de Kamer een verslag krijgt over de uitvoering van de sectorale overeenkomsten. Een vervolgsectorale overeenkomst moet worden getoetst aan de technische en economische mogelijkheden die intussen kunnen gewijzigd zijn ([66], [67], [68], [70], [71], [73], [74], [75], [83]).
- [8] De raad gaat akkoord om de bijlagen ter uitvoering van richtlijnen bekend te maken bij uittreksel, op voorwaarde dat de overheid werk maakt van een informatiesysteem waarbij de wetgeving inzake productnormering in gecoördineerde versie geconsulteerd kan worden. De raad gaat eveneens akkoord met het niet meer verplicht maken voor de adviesraden om advies uit te brengen over besluiten die een omzetting zijn van de minimale bepalingen van harmonisatiemaatregelen. In voorkomend geval kan de raad nog op eigen initiatief advies uitbrengen ([85], [87], [88]).
- [9] De raad is van oordeel dat voor de pesticiden (gewasbeschermingsmiddelen en biociden) een planmatige geïntegreerde aanpak, die zich inschrijft in een Europese en internationale context wenselijk is. Het is de bedoeling om te komen tot een samenhangend geheel op federaal en gewestelijk vlak van juridische, economische en communicatieve maatregelen op korte, middellange en lange termijn. Maatregelen die onder het communicatieve luik kunnen vallen, zijn gerichte sensibiliseringsmaatregelen, en het vaststellen van indicatoren. De raad is van mening dat België op Europees vlak moet aandringen op een eenvormige BTW-tarifiering voor pesticiden. Het voornemen om te komen tot een geïntegreerde aanpak van de pesticiden met de gewesten, vindt de raad positief ([92], [93], [94], [96]).
- [10] Bij het toezicht op deze wetgeving en de voorgestelde sancties vindt de raad dat de controleurs de tijdelijk in beslag genomen stalen in hun oorspronkelijke staat moeten terugbrengen. De raad vindt het voorstel om een "waarschuwingssysteem op te zetten positief. De raad kant zich evenwel tegen het voornemen om de kosten in alle gevallen van controle te laten dragen door de gecontroleerde ([108], [109]).
- [11] Inzake het Fonds voor de grondstoffen en de producten dringt de raad erop aan dat de federale diensten voor het leefmilieu worden versterkt. De raad meent dat erop moet worden toegezien dat de algemene werkingskosten van deze diensten uit de algemene middelen moeten komen. Enkel voor werkzaamheden die buiten de klassieke taken van de overheid vallen, zou de overheid het systeem van retributie mogen aanwenden. Er moet volledige transparantie zijn van de geldstromen van de industrie naar de overheid. Bijdragen uit een welbepaalde sector moeten aangewend worden voor deze sector. Aangezien er een éénmalige overdracht van middelen is uit het Fonds voor de Grondstoffen naar het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, dat bevoegd is voor dezelfde categorieën van producten als zij die onder de productnormenwet vallen, bestaat het risico dat voor sommige categorieën van producten een tweede maal zal moeten bijgedragen worden aan het uitgebreide Fonds voor Grondstoffen en producten. Daarom meent de raad dat een onderscheid tussen de twee fondsen zou moeten worden gemaakt ([121], [122], [123], [124]).

2.2. De standpunten van de leden zijn in hoofdzaak over volgende punten verdeeld.

2.2.1. de uitbreiding van het toepassingsgebied van de productnormenwet naar andere categorieën van producten

- [12] – Een aantal leden zijn tegen de voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied omdat ze vrezen voor rechtsonzekerheid voor de bedrijven en voor een incoherent beleid met cumulatieve en/of tegenstrijdige maatregelen voor hetzelfde product ([39]).
- (a) De wet van 11 juli 1969 besteedt reeds een aparte titel aan de bestrijdingsmiddelen. Door deze titel te schrappen wordt afbreuk gedaan aan de coherentie van deze wet. Bovendien biedt hij voldoende mogelijkheden om maatregelen te nemen ter bescherming van de volksgezondheid en het leefmilieu, evenals voor geïntegreerde en doordachte productiemethodes en gebruiksmodaliteiten
 - (b) Voor de cosmeticaproducten is er eveneens wetgeving die een voldoende basis biedt om maatregelen te nemen voor de volksgezondheid en in tweede orde voor het leefmilieu (KB van 15 oktober 1997 ter omzetting van de harmonisatierichtlijn 76/768/EEG en in uitvoering van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten).
 - (c) Voor de voedingsmiddelen is er ook wetgeving die alle aspecten omvat in verband met consumptie, productie en veiligheid. Deze wetgeving heeft vooral als doel de volksgezondheid te beschermen, die een prioritaire doelstelling is boven alle andere. De Lambertmontakkoorden die de landbouwbevoegdheid defederaliseren kunnen op zich geen reden zijn om de verwijzing naar de (federale) wetten te schrappen, hetgeen de memorie van toelichting suggereert.
- Deze leden vinden dat het samen behandelen van producten in het algemeen, gevaarlijke stoffen en preparaten, biociden en verpakkingen en verpakkingsafval leidt tot een zeer verward geheel ([40]).
 - Zij pleiten voor een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de verschillende actoren (producenten, consumenten, overheid) inzake voedselveiligheid en volksgezondheid in het kader van de productnormering. Ze vinden dat de industrie hiervoor niet als enige verantwoordelijk gesteld moet worden ([41]).
 - Ze vinden dat het nemen van maatregelen met het oog op de bescherming van het leefmilieu, de beperking van verontreiniging, en de bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen voor producten die uitgesloten zijn uit het toepassingsgebied van deze wet, maar met respect van de bestaande toepasselijke wetten, leidt tot cumulatieve wetgeving en de rechtsonzekerheid bevordert. Daarom stellen zij voor om de oorspronkelijke versie van de desbetreffende bepaling terug in te voeren, waarbij alleen de bepalingen inzake verpakkingen van toepassing zijn op de producten uit de uitzonderingslijst ([42]).
 - Ze vinden dat een aantal voorwaarden moeten worden vervuld om milieuvriendelijker alternatieven te bevorderen ([52]).
- [13] – Andere leden menen dat moet worden gestreefd naar een betere samenhang op het vlak van productnormering in navolging van actie 138 van het federale plan duurzame ontwikkeling. Deze leden menen dat cumulatieve wetgeving voor dezelfde producten, maar waarbij het om een verschillende werkingssfeer gaat, wel gewenst en zelfs noodzakelijk kan zijn omdat verschillende van de uitgesloten producten onder wetgeving vallen die noch het leefmilieu, noch “duurzame productie- en consumptiepatronen” beogen ([43], [44]).

- Deze leden menen dat aangezien de actieve stoffen van biociden en landbouwbestrijdingsmiddelen soms dezelfde zijn, een geïntegreerd wettelijk kader hiervoor evident is ([45]).
- Deze leden wijzen erop dat het voorontwerp voldoende garanties inbouwt om cumulatie van dezelfde werkingssfeer en doelstellingen te vermijden ([46]).
- Indien enkel de bepalingen inzake verpakkingen uit de productnormenwet van toepassing zouden zijn op de producten uit de uitzonderingslijst, dan zou dit voor gevolg hebben dat, rekening houdende met art. 3 §2 lid 11 van het voorstel van gecoördineerde versie van de wet op de productnormen, geen enkel consumptieproduct nog onder de doelstellingen van deze wet (beschermen leefmilieu, volksgezondheid, bevorderen duurzame productie- en consumptiepatronen) zou vallen ([47]).
- Deze leden merken ook op dat een uitbreiding van het aantal producten waarop de wet productnormen betrekking heeft, er ook toe leidt dat in de wet voorziene instrumenten zoals sectorale overeenkomsten dan potentieel ook voor die producten mogelijk zijn. Ook de procedure bij het totstandkomen van regelgeving is verschillend naargelang de producten al of niet onder de productnormenwet vallen ([49]).
- Gezien de complexiteit en de verwardheid van de wetgeving inzake producten, is een codificatie of op zijn minst een gecoördineerde herschrijving (wetten en besluiten) op zijn plaats. Dit zou blijk geven van degelijk bestuur ([50]).
- Zij vinden het tenslotte lovenswaardig dat het substitutiebeginsel impliciet is opgenomen aangezien de memorie van toelichting stelt dat de wet kan worden toegepast voor die gevallen waar milieuvriendelijkere alternatieven bestaan ([53]).

2.2.2. de KBs te overleggen in Ministerraad

- [14] Wanneer de Koning maatregelen neemt om het leefmilieu of de volksgezondheid te beschermen en duurzame consumptiepatronen te bevorderen, stellen sommige leden voor om het aantal gevallen waarbij deze besluiten in ministerraad worden overlegd, uit te breiden, behalve wanneer het product een ernstig en dringend gevaar betekent voor het leefmilieu of de volksgezondheid. Daarnaast zouden een aantal besluiten op gezamenlijke voordracht moeten worden genomen van de ministers bevoegd voor volksgezondheid en leefmilieu, consumentenzaken, tewerkstelling en economische zaken ([56] en [57]).
- [15] Andere leden menen dat het systematische overleg in de Ministerraad de procedure onnodig belast. Ze stellen voor van geval tot geval te bekijken in welke mate het wenselijk of noodzakelijk is om andere Ministers, of zonodig de volledige Ministerraad, bij het KB te betrekken ([58]).

2.2.3. de sectorale overeenkomsten

- [16] – Sommige leden wijzen erop dat via de sectorale overeenkomsten de industrie haar verantwoordelijkheid wil nemen. Zij vrezen dat enkele nieuwe elementen (o.a. duur, sancties, betrokken representatieve organisatie) het sluiten van sectorale overeenkomsten kunnen bemoeilijken ([69]).
 - Diezelfde leden verzetten zich tegen de voorgestelde sancties (dwanguitvoering in natura of bij equivalent) ([78]).
 - Deze leden zijn tegen het inkorten van de maximale geldingsduur van 10 naar 5 jaar, omwille van de investeringskosten ([80]).
- [17] – Andere leden juichen toe dat er in sancties wordt voorzien in geval van overtreding van de voorschriften van de sectorale overeenkomsten ([77]).
 - Zij vinden 5 jaar een realistischer termijn als maximale geldingsduur, omwille van technologische en wetenschappelijke evoluties ([81]).

2.2.4. Pesticidenreductieprogramma

- [18] – Een aantal leden van de raad zijn geen voorstander van het voorgestelde Pesticidenreductieprogramma en wijzen erop dat momenteel de actieve bestanddelen van pesticiden op Europees vlak worden geëvalueerd. Hierdoor verdwijnen de gevaarlijkste stoffen op korte termijn van de Europese markt. Hetzelfde werk moet niet op nationaal vlak opnieuw worden gedaan. Dit zou een verspilling van middelen zijn ([97]).
- Die leden vinden dat de Hoge Gezondheidsraad de vergunningsaanvragen voor biociden voort kan evalueren, zoals het Erkenningscomité dat kan doen voor de aanvragen i.v.m. de gewasbeschermingsmiddelen. Die leden vinden dus dat de huidige bepalingen voldoende tegemoetkomen aan de doelstellingen aangegeven in het plan voor duurzame ontwikkeling (zie punt 300). Huns inziens is de invoering van een bijkomend programma voor de reductie van pesticiden, bovenop wat al wordt gedaan via de bestaande systemen, dus niet gepast ([98]).
 - Volgens die leden is de echte oplossing de risico-evaluatie van de producten – de chemische, biologische of natuurlijke producten – en de hieruit voortvloeiende aanpassing van de vergunningen om ze op de markt te brengen. Dit gebeurt thans met name door het Ministerie van Landbouw voor de gewasbeschermingsmiddelen, en door het Ministerie van Volksgezondheid voor de biociden ([100]).
 - Zij vrezen dat als België eenzijdig werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden zou verbieden, dit aanleiding zal geven tot een frauduleuze invoer van deze producten uit de omliggende landen ([101]).
 - Deze leden menen dat de globale aanpak van pesticiden erop moet gericht zijn om de negatieve impact van de werkzame stoffen op de volksgezondheid en op het leefmilieu te verminderen. Een louter kwantitatieve daling nastreven is geen evenwichtige aanpak om dit te bewerkstelligen ([103]).
- [19] – Andere leden juichen het opnemen van een tweejaarlijks pesticidenreductieprogramma in de productnormenwet – als onderdeel van een “globaal pesticidenactieprogramma”. – toe omdat dit een kader biedt voor een systematische en geïntegreerde aanpak voor een kwalitatieve en kwantitatieve pesticidenreductie. Dit programma zal de bestaande wetgeving aanvullen, meerbepaald die ter uitvoering van de Europese Richtlijn 91/414/EEG betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en Richtlijn 98/8/EEG betreffende het op de markt brengen van biociden ([104]).
- Zoals de memorie van toelichting stelt, mogen volgens deze leden de onderhandelingen om te komen tot een samenwerkingsakkoord, niet leiden tot onnodig uitstel. Nog tijdens deze legislatuur moet – tenminste een federaal – reductieplan (zoals voorzien in het Federale plan duurzame ontwikkeling, actie 310) worden opgesteld. Het ontwerp van een dergelijk plan zou nog vóór het einde van 2002 moeten worden voorgelegd aan de FRDO ([105]).
 - Deze leden hechten zeer veel belang aan de opmaak en correcte uitvoering van een pesticidenreductieprogramma en pleiten ervoor dat op korte termijn ook voldoende middelen en mankracht zullen worden vrijgemaakt voor de federale diensten voor het leefmilieu om hieraan tegemoet te kunnen komen ([106]).
 - Tenslotte zijn een aantal leden voor een hoog Europees BTW-tarief voor pesticiden omwille van de internalisering van de milieukosten. ([96]).

2.2.5. Toezicht en sancties

- [20] Sommige leden zijn gekant tegen het verhogen van de geldboete van één miljoen frank tot honderdduizend euro ([110]).

- [21] Andere leden wijzen erop dat een verhoging van de strafmaten aangewezen was. Wel zijn deze leden bezorgd omdat de handhaving op dit moment onvoldoende operationeel is ([111]).

2.2.6. Adviesverlening

- [22] Sommige leden wensen dat de adviesaanvraag bij de Raad voor het Verbruik én bij de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven behouden blijft, en dat er dus niets wordt gewijzigd aan de huidige situatie waar 4 adviesraden moeten worden geraadpleegd ([113], [114]),
- [23] Een deel hiervan meent dat de economische invalshoek in de FRDO ondervertegenwoordigd is ([115]).
- [24] Andere leden wensen dat de adviesaanvraag bij minstens de Raad van het Verbruik behouden blijft. Zij menen dat de consumentenorganisaties ondervertegenwoordigd zijn in de FRDO. ([116]).
- [25] Nog andere leden ondersteunen het voorstel om het aantal adviesorganen terug te brengen tot 2, namelijk de FRDO en de Hoge Gezondheidsraad ([117], [118], [119]).

3. Opmerkingen van de FRDO

- [26] De raad apprecieert het dat de minister advies vraagt over de wijziging van de wet, alhoewel zij daartoe niet verplicht is. Het kabinet van de minister van leefmilieu heeft reeds lange tijd de wijziging van de productnormenwet aangekondigd. De raad betreurt daarom het dat hij slechts 2 maand heeft gekregen om hierover advies uit te brengen.
- [27] De raad stelt in zijn advies eerst de onderwerpen voor uit het voorontwerp van wijziging van wet waarop hij bemerkingen heeft, daarna volgen zijn opmerkingen (in *cursief*). Bij de paragrafen waarover de leden verdeeld hebben gestemd, wordt in voetnoot vermeld welke leden deze hebben goedgekeurd of zich hebben onthouden.

3.1 Definities

- [28] De wet definieert producten als “lichamelijke roerende goederen, met inbegrip van stoffen, preparaten, biociden en verpakkingen, doch uitgezonderd afvalstoffen”. Het voorontwerp van wet behoudt de bestaande definities.
- [29] *In de definitie van het woord producten is het wenselijk te verduidelijken of elektriciteit hier ook onder valt. De raad heeft zich deze vraag gesteld naar aanleiding van de adviesvraag over een ontwerp van koninklijk besluit houdende de facturatie van elektriciteit en gas gevraagd door de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, de heer Olivier Deleuze van 7 december 2001 (zie advies 2002a01n).*
- [30] De wet definieert het op de markt brengen als “het binnenbrengen, de invoer of het bezit met het oog op de verkoop of het ter beschikking stellen aan derden, het te koop aanbieden, de verkoop, het huuraanbod, de verhuring, of de afstand onder bezwarende titel of gratis”. Het voorontwerp verandert hier niets aan.
- [31] *De raad vestigt de aandacht erop dat deze definitie geen onderscheid maakt tussen het op de markt brengen van enerzijds zowel bestaande als nieuwe producten, en anderzijds enkel nieuwe producten (producten die op de markt verschijnen van zodra de regelgeving over dat product in werking treedt). Er bestaat immers een probleem wanneer België Europese harmonisatierichtlijnen moet omzetten die enkel betrekking hebben op nieuwe producten. Door de bestaande definitie, zoals beschreven in [30], te hanteren, vallen immers ook bestaande producten onder de werkingssfeer (van het uitvoeringsbesluit ter*

omzetting van een harmonisatierichtlijn), aangezien deze definitie ook het huuraanbod, de verhuring en het ter beschikking stellen aan derden omvat. De raad meent dat hiervoor een oplossing moet worden gezocht. De raad verwijst hierbij naar zijn advies over een voorontwerp-KB betreffende het geluidsafgiftevermogen van materieel voor gebruik buitenshuis (advies 2002a02n). Het probleem dat zich in deze zaak stelde was dat de richtlijn enkel van toepassing bleek te zijn op nieuwe apparatuur. Het voorstel van Belgisch besluit daarentegen hanteerde de definitie van het op de markt brengen zoals beschreven in [30] waaronder ook de bestaande producten vallen.

3.2 Uitbreiden toepassingsgebied

[32] Het voorontwerp (art. 2) breidt het toepassingsgebied van de wet uit naar de *gewasbeschermingsmiddelen*. Overeenkomstig daarmee schrapt het voorontwerp (art. 3) deze producten en andere uit de lijst van producten die tot nog toe uitgesloten waren van het toepassingsgebied (art. 3 §2 van de wet).

[33] De producten die worden geschrapt van de uitsluitingslijst (art. 3), en die bijgevolg onder het toepassingsgebied van de wet zouden vallen, zijn de volgende.

Ten eerste gaat het over “grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt zoals bedoeld in artikel 1 van de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt”. Dit artikel 1 somt volgende grondstoffen op: 1° *elk geslachtelijk of ongeslachtelijk teeltmateriaal*, zoals zaaizaden en pootgoed; 2° *elke stof bestemd om de plantaardige en dierlijke productie te beschermen*, zoals landbouwbestrijdingsmiddelen en andere fytofarmaceutische producten; 3° *elke stof bestemd om de plantaardige productie te verbeteren of te bevorderen*, zoals meststoffen en bodemverbeterende middelen; 4° *elke stof bestemd om de dierlijke en visproductie te verbeteren, te bevorderen of te beschermen*, zoals diervoeders; 5° *elk substraat voor de plantencultuur*.

Ten tweede gaat het ook over “planten en plantaardige producten zoals bedoeld in artikel 1 van de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen”.

Ten derde worden ook “de producten bedoeld in artikel 1 van de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten” niet meer uitgesloten van het toepassingsgebied. Met deze producten wordt in artikel 1 bedoeld “*de voortbrengselen van de landbouw, van de tuinbouw, van de zeevisserij, met inbegrip van de producten van de teelt van ongewervelde zeedieren, en van de veeteelt, met inbegrip van zuivelproducten evenals van eieren en eiproducten*”. Beschouwd worden als: 1. zuivelproducten: (melk van dieren) en elk product afgeleid van deze grondstof hetzij door bewerking of verwerking, hetzij door thermische of mechanische behandeling, hetzij door indamping of verdamping, hetzij door stremming of gisting, hetzij door afkoeling of bevrozing, hetzij door toevoeging van andere stoffen, hetzij door onttrekking van een of meer bestanddelen; 2. eieren en eiproducten: gehele eieren van pluimvee en producten ervan die bestaan uit de van de schaal en schaalvliezen ontdane gehele of gedeeltelijke inhoud van de eieren, waaraan al dan niet andere stoffen zijn toegevoegd.

Ten vierde wordt *cosmetica* niet meer uitgesloten van het toepassingsgebied, zijnde “andere producten zoals bedoeld in artikel 1, 2°, e) van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van voedingsmiddelen en andere producten”.

Ten slotte zouden ook *dieren en dierlijke producten*, zoals bedoeld in artikel 1, 1 en 2, van de diergezondheidswet van 24 maart 1987, onder het toepassingsgebied van de wet vallen. Deze wet definieert dieren als “de levende gewervelde en ongewervelde dieren van welke soort ook” en “dierlijke producten” als “elke al dan niet verwerkte materie van dierlijke oorsprong”.

- [34] Het voorontwerp van wet (art. 3) bepaalt daarnaast voor de producten die uitgesloten zijn van de wet: “De bepalingen van deze wet die de bescherming van het leefmilieu, de beperking van verontreiniging, *en de bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen* beogen zijn echter wel van toepassing op de in deze paragraaf bedoelde producten, in zoverre ze niet strijdig zijn met de bepalingen van de voormelde wetten.” Deze nieuwe paragraaf voegt het zinsdeel “*en de bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen*” toe aan de oude paragraaf, die werd ingevoerd bij wet van 4 april 2001 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de veiligheid en de gezondheid van de consumenten. Dáárvóór waren enkel en alleen de bepalingen inzake verpakkingen van de productnormenwet toepasselijk op de producten uit de uitsluitingslijst, in zoverre ze niet strijdig waren met de bepalingen van opgesomde wetten ter reglementering van deze producten.
- [35] De memorie van toelichting zegt hierover het volgende. “Zoveel mogelijk producten worden onder het toepassingsgebied van de wet gebracht die omwille van de bescherming van het leefmilieu op basis van de wet gereguleerd moeten kunnen worden. Uitbreidingen worden o.a. voorzien ten aanzien van bestrijdingsmiddelen en grondstoffen voor land-, bos- en tuinbouw en ten aanzien van cosmetica. De lijst van uitgesloten producten wordt drastisch ingekort. Dit betekent dat een reglementering op basis van de wet cumulatief op deze producten van toepassing kan zijn voor wat betreft alle doelstellingen van deze wet.”
- [36] Over de producten die geschrapt worden van de lijst met uitgesloten producten, met uitzondering van de cosmetica, zegt de memorie van toelichting het volgende: “In het licht van de uitvoering van de Lambertmont(bis)-akkoorden, worden deze wetten in de nabije toekomst een deels federale deels gewestelijke bevoegdheid. Dit betekent dat zij in de toekomst, maar eigenlijk reeds vanaf de vermelde akkoorden, niet meer louter en alleen op federaal initiatief kunnen gewijzigd worden, behoudens ten aanzien van aspecten die exclusieve federale bevoegdheid gebleven zijn. Het nieuw voorgestelde tweede lid maakt enerzijds een toepassing van de wet mogelijk op alle producten en hun verpakkingen wat betreft de leefmilieuaspecten die door deze wet ten aanzien van producten gereguleerd worden. Weliswaar wordt verduidelijkt dat dit enkel kan in zoverre er geen strijdigheid is met de bepalingen van de in het eerste lid van deze paragraaf vermelde wetten.”
- [37] De memorie van toelichting zegt verder hierover: “Door de voorgestelde wijziging wordt het ten aanzien van alle producten mogelijk om op basis van de Wet van 21 december 1998 initiatieven te ontwikkelen ter bevordering van duurzame productie- en consumptie. Weliswaar is het streven naar duurzame ontwikkeling geen monopolie van deze wet, maar voorlopig voorziet enkel deze wet ten aanzien van producten in een kader om werk te maken van de bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen.”
- [38] *De raad merkt op dat onduidelijkheid bestaat over de bevoegdheidsverdeling inzake de categorieën van producten die onder het toepassingsgebied van de productnormenwet zouden vallen door de voorgestelde wijziging (zie [33]). In de wet van 4 februari 2000 die het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen opricht wordt de Koning gemachtigd de wetten die diezelfde categorieën van producten regelen aan te passen bij in Ministerraad overlegde besluiten (art. 5, zie cursivering)¹. Het Agentschap*

¹ Art. 5, 2e lid De Koning wordt gemachtigd bij in de Ministerraad overlegde besluiten ondervermelde wettelijke bepalingen af te schaffen, aan te vullen, te wijzigen, te vervangen en te coördineren, evenals besluiten en maatregelen te nemen teneinde deze overdracht te verwezenlijken, het agentschap operationeel te maken, bevoegdheidsoverlappingen te vermijden, de controle door het agentschap op de veiligheid van de voedselketen en de kwaliteit van het voedsel zo doeltreffend mogelijk te maken en de beschikbare middelen optimaal aan te wenden :

1° de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica;

2° de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel;

heeft “als doel de veiligheid van de voedselketen en de kwaliteit van het voedsel teneinde de gezondheid van de consumenten te beschermen” (art. 4 §1). Enerzijds zouden de producten dus onder de bevoegdheid vallen van de federale diensten voor het leefmilieu en anderzijds van het Federaal Agentschap.

- [39] Sommige leden² vragen een verantwoording voor het inkorten van de lijst van uitgesloten producten. Ze zijn voorstander van aparte gestandaardiseerde regels voor verschillende categorieën van producten. In ieder geval zijn ze gekant tegen de uitbreiding van het toepassingsgebied van de productnormenwet. Zij menen dat deze uitbreiding strijdig is met een coherent productbeleid. Volgens hen leidt de uitbreiding van het toepassingsgebied naar producten die reeds gereguleerd zijn tot rechtsonzekerheid voor de bedrijven en tot de mogelijkheid om cumulatieve en/of tegenstrijdige maatregelen te nemen voor hetzelfde product.

(a) *Uitbreiding naar gewasbeschermingsmiddelen:*

De insluiting van de gewasbeschermingsmiddelen in het voorontwerp van wet betreffende de productnormen impliceert de opheffing van “Titel II : Maatregelen terzake van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik” van de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt. De wet van 11 juli 1969 slaat op alle landbouwproducten en producten die doorheen de landbouwproductieketen worden aangewend. De ontmanteling van die wet zet deze samenhang en het doel van allesomvattendheid op de helling. Die aanpak is des te minder logisch daar die kaderwet met zijn koninklijke en ministeriële besluiten volstrekt beantwoordt aan de eisen en verwachtingen van de federale en Europese overheden, d.w.z. : aan het opzet om de volksgezondheid en het milieu te beschermen en aan de geïntegreerde en weldoordachte productie- en gebruiksmethoden. De insluiting van de gewasbeschermingsmiddelen in het voorontwerp van wet op de productnormen levert geen toegevoegde waarde ten opzichte van de huidige situatie, maar zal zorgen voor verwarring en versnippering.

(b) *Uitbreiding naar cosmetica:*

De cosmetica worden gereguleerd door het KB van 15 oktober 1997, genomen op basis van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van voedingsmiddelen en andere producten. Dat KB is een

3° de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen;

4° de wet van 15 april 1965 betreffende de keuring en de handel in vis, gevogelte, konijnen en wild en tot wijziging van de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel;

5° de wet van 29 maart 1958 betreffende de bescherming van de bevolking tegen de uit ioniserende stralingen voortvloeiende gevaren;

6° de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt;

7° de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen;

8° de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten;

9° de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten;

10° de wet van 21 juni 1983 betreffende gemedicineerde diervoeders;

11° de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, beta-adrenergische of productiestimulerende werking;

12° de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren;

13° de diergezondheidswet van 24 maart 1987;

14° de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen;

15° de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde.

² 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

Onthouding voor paragrafen [39], [40], [41] en [42]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties.

omzetting van de richtlijn 76/768/EEG van de Raad van 27 juli 1976 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake cosmetische producten, die een totale-harmonisatierichtlijn is. Bijgevolg bestaat er zowel op Europees niveau als op Belgisch niveau een coherente wetgeving voor cosmetica. Dit was met de productnormenwet in 1998 de reden om cosmetica uit het toepassingsgebied van de wet productnormen te houden. Sindsdien is er niets veranderd. Cosmetica worden in de eerste plaats geëvalueerd om de gezondheid van de consument niet in gevaar te brengen. Zo niet rechtstreeks rekening wordt gehouden met de impact op het milieu, behoort dit wel tot de mogelijkheden in die zin dat consequenties voor het milieu vroeg of laat gevolgen zouden hebben voor de gezondheid van de verbruikers. Deze leden zijn dus van mening dat de cosmetica moeten blijven worden gereguleerd in het huidige kader, d.i. de wet van 1977.

(c) *Uitbreiding naar voedingsmiddelen:*

(c1) *De wetgever heeft duidelijk met de productnormenwet in 1998 de optie genomen om de voedingsmiddelen uit te sluiten omwille van het feit dat deze producten reeds onderworpen zijn aan een wetgeving inzake volksgezondheid en dat het op de markt brengen van deze producten geen noemenswaardige milieuproblemen stelt. Het behoud van de voedingsmiddelen in de uitsluitingslijst (art. 3 §2, 7^owet) bevestigt deze benadering. In die zin denken deze leden dat de hele voedingsketen duidelijk uitgesloten moet worden. Ook de andere uitsluitingen beantwoorden aan deze bezorgdheid.*

(c2) *Bovendien zijn deze leden van mening dat de hele voedingsketen duidelijk uitgesloten moet worden van het toepassingsgebied om volgende redenen:*

- *De ene categorie van voedingsmiddelen opnemen en de andere niet is discriminatoir en steunt niet op objectief te motiveren redenen.*
- *De huidige wetgeving inzake voedingswaren is zeer uitgebreid en omvat alle aspecten in verband met consumptie, productie en veiligheid.*
- *De wetgevingen inzake voedingsmiddelen hebben vooral als doel de volksgezondheid te beschermen. Deze leden zijn van mening dat deze doelstelling altijd vóór alle andere bezorgdheden moet komen.*
- *In het kader van het geïntegreerde productbeleid heeft zowel Europa (groen boek IPP) als België (Federaal Richtplan productbeleid en milieu) momenteel beslist om de voedingswaren uit te sluiten. Het wetsontwerp is in tegenspraak met deze optie.*

(c3) *In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de bevoegdheidsoverheveling van landbouw naar de gewesten een reden is om de lijst van uitgesloten producten in te korten. Deze leden kunnen deze reden niet aanvaarden. Het in de handel brengen en de productnormering van producten uit de voedingsketen is immers een federale bevoegdheid gebleven. De Lambertmont-akkoorden kunnen op zich geen aanleiding geven om de verwijzing naar de (federale) wetten, waaronder de uitgesloten producten vallen, te schrappen.*

- [40] *Deze leden vinden dat het samen behandelen van producten in het algemeen, gevaarlijke stoffen en preparaten, biociden en verpakkingen en verpakkingsafval en dit bovendien te laten voorafgaan door algemene bepalingen, tot een zeer verward geheel leidt.*
- [41] *Zij vinden dat de industrie niet als enige verantwoordelijk gesteld moet worden voor voedselveiligheid en volksgezondheid. Ook de politieke wereld en de consumenten spelen volgens hen hierin een belangrijke rol. Daarom pleiten zij voor een gedeelde verantwoordelijkheid tussen deze verschillende actoren.*
- [42] *Deze leden zijn de mening toegedaan dat de toevoeging in artikel 3 “ De bepalingen van deze wet die de bescherming van het leefmilieu, de beperking van verontreiniging, en de bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen beogen zijn echter wel van toepassing op de in deze paragraaf bedoelde producten, in zoverre ze niet strijdig zijn met de bepalingen van de voormelde wetten.” een tegenstrijdigheid is in de tekst*

aangezien er juist daarvoor in hetzelfde artikel producten worden geïdentificeerd die niet onder het toepassingsgebied vallen. Dit zou - volgens deze leden - leiden tot cumulatieve wetgeving die rechtsonzekerheid bevordert. Daarom stellen zij voor om de oorspronkelijke versie van deze bepaling terug in te voeren, waarbij alleen de bepalingen inzake verpakkingen van toepassing zijn op de producten uit de uitzonderingslijst.

- [43] *Andere leden³ menen dat moet worden gestreefd naar een betere samenhang op het vlak van productnormering (zie ook actie 138 van het federale plan duurzame ontwikkeling). Versnippering moet zoveel mogelijk worden vermeden. Deze leden steunen het voornemen van het federale plan, in overeenstemming met de Regeringsverklaring, dat de kaderwet voor de productnormen zou worden uitgebreid tot de landbouwproducten om voeding, gezondheid en milieu beter te integreren. Productnormering voor volksgezondheid, leefmilieu en ter stimulering van duurzame productie- en consumptiepatronen is momenteel nog sterk versnipperd⁴.*
- [44] *Deze leden menen dat cumulatieve wetgeving voor dezelfde producten, maar waarbij het om een verschillende werkingssfeer gaat, in deze omstandigheden wel gewenst en zelfs noodzakelijk kan zijn. Verschillende van de uitgesloten producten (art. 3) vallen onder wetgeving die noch het leefmilieu, noch "duurzame productie- en consumptiepatronen" beogen. Een KB in uitvoering van bijvoorbeeld de wet van 9 februari 1994 om de veiligheid van een product ten aanzien van de consument te garanderen, beoogt niet tegelijkertijd het beperken van de leefmilieu-effecten van dat product. Art. 1 van deze wet bepaalt namelijk "Deze wet beoogt noch de werknemers, noch het milieu te beschermen. De wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw, tuinbouw en zeevisserij producten is een ander voorbeeld van wetgeving die geen enkel doel van de productnormenwet beoogt.*
- [45] *Deze leden menen dat aangezien de actieve stoffen van biociden en landbouwbestrijdingsmiddelen soms dezelfde zijn, een geïntegreerd wettelijk kader hiervoor evident is. Er is geen enkele reden om landbouwbestrijdingsmiddelen in een andere kaderwet te behandelen dan de biociden.*
- [46] *Deze leden wijzen erop dat het voorontwerp voldoende garanties inbouwt om cumulatie van dezelfde werkingssfeer en doelstellingen te vermijden. Het laatste lid van art. 3 luidt immer : De bepalingen van deze wet die de bescherming van het leefmilieu, de beperking van verontreiniging, en de bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen beogen, zijn echter wel van toepassing op de in deze paragraaf bedoelde producten, **in zoverre ze niet strijdig zijn met de bepalingen uit de voormelde wetten.**" Door deze bepaling wordt, samen met art. 21, rechtsonzekerheid als gevolg van cumulatieve en tegenstrijdige maatregelen uitgesloten.*
- [47] *Indien enkel de bepalingen inzake verpakkingen uit de productnormenwet van toepassing zouden zijn op de producten uit de uitzonderingslijst (zoals [42] voorstelt), dan zou dit voor gevolg hebben dat geen enkel consumptieproduct nog onder de doelstellingen van deze wet (beschermen leefmilieu, volksgezondheid, bevorderen duurzame productie- en consumptiepatronen) zou vallen. Als gevolg van de wet van 4 april 2001 is immers in de*

³ de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingsamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

Onthouding voor paragrafen [43], [44], [45], [46], [47], [48], [49] en [50]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties.

⁴ Naast de wet op de productnormen van 1998, zijn er bijv. ook nog de wet van 28 januari 1999 betreffende de waarborgen die de stoffen en preparaten inzake de veiligheid en de gezondheid van de werknemers met het oog op hun welzijn moeten bieden en de wet van 9 februari 1994 betreffende de veiligheid van consumenten.

productnormenwet art. 3 §2, lid 11 toegevoegd dat stelt dat consumptiegoederen (zoals gedefinieerd in de wet van 1994) als uitzondering worden beschouwd. Dit zou voor gevolg hebben dat er niet langer een kaderwet bestaat voor het treffen van maatregelen ter bescherming van het leefmilieu, de beperking van verontreiniging en de bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen voor alle consumptieproducten.

- [48] *Deze leden vestigen er bovendien de aandacht op dat momenteel aan een wijziging van deze wet wordt gewerkt, waardoor de wet van '94 zou worden uitgebreid tot alle producten. Conclusie is dat niet de producten mogen worden uitgesloten onder lid 11, wel de werkingsfeer "persoonlijke veiligheid van de consument m.b.t. producten".*
- [49] *Deze leden merken ook op dat een uitbreiding van het aantal producten waarop de wet productnormen betrekking heeft, er ook toe leidt dat in de wet voorziene instrumenten zoals sectorale overeenkomsten dan potentieel ook voor die producten mogelijk zijn. Ook de procedure bij het tot stand komen van regelgeving is verschillend. Zo wordt de FRDO enkel geconsulteerd bij de wet van '98 op de productnormen. Uitsluiting van producten uit deze wet zou dus betekenen dat bij het tot stand komen van uitvoeringsbesluiten andere besluitvormingsprocedures voor verschillende producten zouden worden gehanteerd, wat onwenselijk is.*
- [50] *Gezien de complexiteit en de verwardheid van de wetgeving inzake producten, is een codificatie of op zijn minst een gecoördineerde herschrijving (wetten en besluiten) op zijn plaats. Dit zou blijik geven van degelijk bestuur. Een herziening van die teksten, met duidelijke omschrijving van de toepassingsgebieden en de beoogde doelstellingen, is hoogst wenselijk. Die herziening moet kaderen in een herstructurering van de productenwetgeving, met name door inlassing van de wetten in verband met de gezondheid en de veiligheid van de werknemers en de verbruikers.*
- [51] *De memorie van toelichting geeft aan dat het toepassingsgebied wordt uitgebreid "opdat initiatieven kunnen genomen worden ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen. Het zal vooral van nut kunnen zijn voor producten waarvoor milieuvriendelijkere alternatieven bestaan".*
- [52] *Sommige leden⁵ geloven dat volgende punten in acht dienen genomen te worden in dit kader.*
- *Elk initiatief ter bevordering van duurzame consumptiepatronen naar milieuvriendelijkere producten dient te worden gekaderd in een Europese context om distorsie van de interne markt te vermijden.*
 - *De consumenten en klanten mogen vrij een keuze maken tussen de producten die op de markt beschikbaar zijn.*
 - *De substitutie naar milieuvriendelijkere producten dient rekening te houden met alle factoren die van een product een succesproduct maken (toepassing, efficiëntie, vraag van de markt, ...) en mag niet enkel gestoeld zijn op milieu-effecten.*
 - *De substitutie op basis van de aanwezigheid van chemische stoffen moet gebaseerd zijn op de risico's die verbonden zijn aan het gebruik van een chemische stof in een bepaalde toepassing.*
 - *De identificatie van milieuvriendelijke producten dient gestoeld te zijn op wetenschappelijke en objectieve criteria waarbij tevens rekening wordt gehouden met*

⁵ 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

Onthouding voor paragrafen [52] en [53]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, 1 van de 4 voor- en ondervoorzitters en 1 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

de socio-economische impact van een reglementering. De maatregelen dienen tevens proportioneel en niet-discriminatoir te zijn.

- [53] *Andere leden⁶ vinden het lovenswaardig dat het substitutiebeginsel impliciet is opgenomen door in de memorie van toelichting te stellen dat de wet kan worden toegepast voor die gevallen waar milieuvriendelijkere alternatieven bestaan. Zij verwijzen voor hun visie op het substitutiebeginsel naar het advies over het witboek van de Europese Commissie Strategie voor een toekomstig beleid voor chemische stoffen (2001A10n) van 22 mei 2001. Overigens merken zij op dat de vrije keuze van de consument wordt belemmerd door een gebrek aan informatie.*

3.3 Algemene bepalingen betreffende de producten: KBs te overleggen in Ministerraad

- [54] *De Koning kan een aantal maatregelen nemen⁷ om het leefmilieu of de volksgezondheid te beschermen en duurzame productie- en consumptiepatronen te bevorderen (art. 5 wet productnormen). In vijf gevallen moeten deze besluiten in Ministerraad worden overlegd.*

Het voorontwerp wijzigt niets aan deze bepaling.

- [55] *De raad stelt voor om art. 5 §4 aan te vullen. Dit artikel bepaalt dat de minister voor leefmilieu voorlopige maatregelen kan nemen om te beletten dat producten op de markt worden gebracht of blijven in geval ze een dringend gevaar betekenen voor het leefmilieu. De raad vindt dat de bevoegde minister ook op deze wijze moet kunnen ingrijpen indien producten een ernstig en dringend gevaar betekenen voor de volksgezondheid.*

- [56] *Sommige leden⁸ zijn van oordeel dat in **drie andere gevallen** het besluit eveneens in **Ministerraad** zou moeten worden overlegd:*

- (i) wanneer het besluit de uitvoer van producten die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap verbiedt of aan een al dan niet voorafgaande kennisgeving, toelating of aan voorwaarden onderwerpt (art. 5 §1, 8°). De raad meent dat er voor dergelijk besluit namelijk goed moet op gelet worden dat er geen onverantwoorde marktverstoringen worden veroorzaakt of bedrijven ertoe worden aangezet zich in andere landen te vestigen. De raad wijst erop dat deze besluiten moeten worden genomen in respect van enerzijds de Europese en internationale regelgeving inzake het milieubeleid en anderzijds de Europese en internationale handelsregels.*
- (ii) Wanneer het besluit het op de markt brengen van een product regelt, opschort of verbiedt (art. 5 §1, 1°).*

⁶ *3 van de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en 3 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.*

⁷ *Door de hiërarchie van de wetgeving betekent dit dat een uitvoeringsbesluit bestaande nationale en supranationale wetgeving moet respecteren.*

⁸ *2 van de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen, 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten en 2 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.*

Onthouding voor paragrafen [56], [57] en [58]: 1 van de 4 voor- en ondervoorzitters, 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking en 1 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

- (iii) Wanneer ter bescherming van de volksgezondheid het besluit het gebruik van een product aan voorwaarden onderwerpt, opschort of verbiedt (art. 5 §2, 1°).

In deze gevallen vindt de raad het overleg in ministerraad niet nodig in geval het product een ernstig en dringend gevaar betekent voor het leefmilieu of de volksgezondheid. De ministerraad zou evenwel na een redelijke termijn de voorgestelde maatregel moeten bevestigen.

- [57] Deze leden vragen dat **drie andere soorten maatregelen** (art. 5 §1 3°, 6° en 9°) worden genomen op **gezamenlijke voordracht van de ministers** bevoegd voor volksgezondheid en leefmilieu, consumentenzaken, tewerkstelling en economische zaken. Deze maatregelen hebben immers logistieke gevolgen voor de bedrijven die ze moeten toepassen en hebben bijgevolg economische en, indien het professionele producten betreft, sociale gevolgen. Deze ministers zijn bevoegd voor ondermeer productgerelateerde materies als de beveiliging op de werkplaats of de conformiteit van producten die op de markt worden gebracht. Deze drie soorten maatregelen betreffen maatregelen om:

- (i) de eigenschappen, samenstelling, verpakking, presentatie en conditionering van een product met het oog op het op de markt brengen ervan te reglementeren en de wijze te bepalen waarop bewezen of te kennen moet worden gegeven dat aan deze regels wordt voldaan;
- (ii) de informatie, met uitzondering van de reclame als bedoeld in artikel 22 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, te bepalen die voorafgaandelijk aan het op de markt brengen van producten, of naar aanleiding ervan moeten of kunnen worden verstrekt en aan wie en hoe deze informatie moet of kan worden verstrekt.
- (iii) producten met het oog op het regelen van het op de markt brengen ervan in te delen in categorieën naargelang hun effecten op de volksgezondheid of het leefmilieu.

In het eerste geval (i) vindt deze leden de gezamenlijke voordracht van deze ministers niet nodig in geval het product een ernstig en dringend gevaar betekent voor het leefmilieu of de volksgezondheid. In dat geval kan de minister van leefmilieu alleen een initiatief nemen. De ministerraad zou evenwel na een redelijke termijn de voorgestelde maatregel moeten bevestigen.

- [58] Andere leden⁹ menen dat het systematische overleg in de Ministerraad de procedure onnodig belast. Dit kan leiden tot vertraging en zelfs afzwakking van het productbeleid. Om te vermijden dat de economische en sociale invalshoek onvoldoende aan bod komt, is het beter om, zoals tot nog toe het geval was, van geval tot geval te bekijken in welke mate het wenselijk of noodzakelijk is om andere Ministers, of zonedig de volledige Ministerraad, bij het KB te betrekken. Deze aanpak is veel flexibeler en leidt dus tot efficiëntere beleidsvoering. Zij stellen ook vast dat ook bij andere belangrijke productwetgeving (zie wet van 9 februari 1994 betreffende veiligheid van de consumenten) overleg met andere Ministers of met de voltallige Ministerraad niet opgelegd is. De ecologische, sociale en economische invalshoek van duurzame ontwikkeling wordt bovendien gegarandeerd door het feit dat de FRDO verplicht om advies wordt gevraagd.

- [59] Het voorontwerp heft volgende bepaling op, omdat ze volgens de memorie van toelichting tot verwarring zou kunnen leiden en geen meer meerwaarde biedt, gezien de wijziging aan art 3 §2 van de wet: "Behalve in de gevallen waarin artikel 5 van de wet van 9 februari 1994 betreffende de veiligheid van de consumenten van toepassing is, kan de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, wanneer één of meerdere

⁹ 1 van de 4 voor- en ondervoorzitters, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming en 3 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking.

producten een ernstig en dringend gevaar betekenen voor de volksgezondheid, bij een met redenen omkleed besluit en zonder de in deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten voorgeschreven adviezen in te winnen, voorlopige maatregelen nemen die beletten dat ze nog gebruikt worden, nog op de markt worden gebracht of blijven.”

- [60] *Voor producten waarvoor een Europese harmonisatieregelgeving bestaat, wenst de raad te onderstrepen dat dit maar kan in overeenstemming met de vrijwaringsclausule voorzien in de richtlijn (mededeling aan de Europese Commissie en beoordeling van de maatregel door het bevoegde comité).*

3.4 Sectorale overeenkomsten

- [61] De staat en de ondernemingen kunnen sectorale overeenkomsten sluiten over het op de markt brengen van een product of een productgroep met als doel de volksgezondheid of het leefmilieu te beschermen en duurzame productie- en consumptiepatronen te bevorderen. Een sectorale overeenkomst kan de geldende wetgeving of reglementering noch vervangen, noch in minder strenge zin ervan afwijken. Gedurende de geldingstermijn van een overeenkomst kan de overheid geen besluiten uitvaardigen - met betrekking tot aangelegenheden die in de overeenkomst worden behandeld - die strengere eisen stelt dan in de overeenkomst bepaald. Een wetgevend initiatief over de aangelegenheden geregeld in een sectorale overeenkomst is nog altijd mogelijk.
- [62] Het voorontwerp (art. 5) stelt voor om bij het sluiten van sectorale overeenkomsten “de representatieve organisaties, waarvan leden deel uitmaken van de bijzondere commissies bedoeld in artikel 7 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven” niet meer te betrekken. Hiermee worden de leden van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven bedoeld. De memorie van toelichting motiveert dit als volgt: “De bedoelde organisaties kunnen in het kader van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling nl. advies uitbrengen over het ontwerp van sectorale overeenkomst. In het kader van sociale overlegorganen (bv. de Nationale Arbeidsraad en de ondernemingsraden) kunnen zij ook door de betrokken sector of bedrijven reeds op de hoogte gebracht worden van lopende onderhandelingen. Hun deelname aan het sluiten van deze overeenkomsten maakt de procedure met het oog op het afsluiten ervan daarenboven onnodig complex. De door hen aan te voeren argumenten kunnen ons insziens in het kader van de vermelde adviesraad afdoende aan bod komen.”
- [63] Over de bekendmaking van de sectorale akkoorden, voorziet de productnormenwet in volgende procedure. Sectorale overeenkomsten moeten aan de adviesorganen, bepaald in art. 19, – volgens het voorontwerp de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling en de Hoge Gezondheidsraad – ter kennis worden gebracht. Zij kunnen hun advies uitbrengen binnen de dertig dagen. Een bekendmaking en desgevallend een samenvatting – of wijziging, verlenging, opzegging, toetreding tot of voortijdige beëindiging – van elke sectorale overeenkomst verschijnt in het Belgisch Staatsblad en in andere media. Het ligt ook dertig dagen ter inzage op een plaats in de bekendmaking aangewezen.
- [64] Binnen dertig dagen na de publicatie van de samenvatting in het Belgisch Staatsblad kan iedereen zijn bezwaren en opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen van de bevoegde federale diensten, die daartoe aangewezen zijn in de bekendmaking. Binnen dezelfde termijn kunnen de Gewestregeringen en de Raden een advies uitbrengen, dat zij meedelen aan de minister. De minister onderzoekt de adviezen, bezwaren en opmerkingen en stuurt ze ter informatie aan de betrokken organisaties of ondernemingen.
- [65] Het voorontwerp stelt voor dat de minister de adviezen, bezwaren en opmerkingen ook stuurt aan de bevoegde Commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Bovendien voegt het voorontwerp toe dat de minister tijdens de eerste twee maanden van de parlementaire zitting in de bevoegde Commissie van de Kamer van

Volksvertegenwoordigers verslag uitbrengt over de uitvoering van de sectorale overeenkomsten.

- [66] *De raad meent dat sectorale overeenkomsten een nuttig instrument zijn. Ze bieden de mogelijkheid om specifieke doelstellingen te bereiken door de keuze te laten in de middelen en de verdeling van de inspanningen. De raad vraagt om de problematiek van de free-riders daarbij niet uit het oog te verliezen.*
- [67] *Om een coherent beleid te waarborgen, moeten deze vrijwillige overeenkomsten afgestemd worden op initiatieven die op gewestelijk vlak reeds genomen werden. Op deze manier verkrijgt men een gelijke wetgeving over heel het Belgisch grondgebied.*
- [68] *De raad vindt dat representatieve organisaties, waarvan de leden deel uitmaken van de bijzondere commissies bedoeld in artikel 7 van de wet van 20 september 1948 houdende organisaties van het bedrijfsleven, in functie van het onderwerp van de sectorale overeenkomst betrokken dienen te worden bij het onderhandelen van de overeenkomst.*
- [69] *Sommige leden¹⁰ wijzen erop dat via de sectorale overeenkomsten de industrie haar verantwoordelijkheid wil nemen. De pro-actieve houding die de industrie opneemt in dergelijke overeenkomsten leidt tot een verbetering van de bescherming van de volksgezondheid en het leefmilieu zonder dat de overheid reglementering moet uitvaardigen. Deze leden wijzen erop dat de pro-actieve houding van de sector, die reeds een groot deel van de werklasten en kosten op zich neemt voor de uitvoering van de overeenkomst, niet bestraft mag worden door het opleggen van bijkomende financiële lasten. Deze leden vrezen dat enkele nieuwe elementen (o.a. duur, sancties, betrokken representatieve organisatie) het sluiten van sectorale overeenkomsten kunnen bemoeilijken.*
- [70] *De raad is van oordeel dat vóórleer de sectorale overeenkomst definitief wordt afgesloten tussen de overheid en de bedrijven, het nuttig is dat dezelfde adviesraden als deze die worden geconsulteerd bij productnormering hun adviezen hierover geven. Dit geeft de mogelijkheid aan andere belanghebbende partijen (vakbonden, milieuorganisaties, consumentenorganisaties, ...) hun bekommernissen mee te delen. Een formele adviesvraag zou dit ondersteunen.*
- [71] *Om efficiënter gebruik te maken van het openbaar onderzoek, is de raad van oordeel dat de ontwerpen van sectoraal akkoord bekend moeten worden gemaakt op een zo ruim mogelijke wijze (Belgisch Staatsblad, via internet, ...). Zo kan iedereen kennis nemen over het sectorale akkoord en zijn opmerkingen erover overmaken. De regionale regelgeving¹¹ voorziet eveneens in het vragen van advies en in een openbaar onderzoek.*
- [72] *Het voorontwerp (art. 5) voorziet dat de sectorale overeenkomsten moeten bepalen op welke wijze controle zal worden uitgeoefend op de naleving van haar voorschriften.*
- [73] *De raad meent dat de sectorale overeenkomsten het best duidelijke afspraken bevatten. Waar mogelijk moeten deze overeenkomsten resultaatsverbintenissen bevatten, indien niet kunnen ze inspanningsverbintenissen behelzen.*
- [74] *De raad pleit ervoor de afspraken tussentijds te controleren en te evalueren, rekening houdend met het soort verbintenis dat werd afgesloten (resultaatsverbintenis,*

¹⁰ 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

¹¹ Vlaams decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsvereenkomsten en het Waals decreet van 20 december 2001 betreffende de milieuovereenkomsten.

inspanningsverbintenis, verbintenissen waarbij de resultaten niet noodzakelijkerwijs lineair verlopen).

- [75] *De raad vindt het positief dat op jaarlijkse basis de bevoegde Commissie van de Kamer een verslag krijgt over de uitvoering van de sectorale overeenkomsten. Een dergelijk verslag dient tenminste te bestaan uit een beschrijving van de getroffen maatregelen, de maatregelen die nog moeten worden genomen, de concrete cijfermatige resultaten die op dat moment zijn gerealiseerd en een niet-technische verduidelijking omtrent de wijze waarop de metingen zijn gebeurd, inclusief de maatregelen die zijn genomen om de betrouwbaarheid en de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen. De raad is voorstander van een algemene transparantie, en stelt voor om op internet eveneens deze gegevens bekend te maken.*
- [76] *Het voorontwerp (art. 5, 3°) voert sancties in bij het niet-naleven van de overeenkomst: "In geval van overtreding van de voorschriften van een sectorale overeenkomst kan iedereen die erdoor verbonden is de dwanguitvoering in natura of bij equivalent vorderen van de overtreder".*
- [77] *Sommige leden¹² juichen toe dat er in sancties wordt voorzien in geval van overtreding van de voorschriften van de sectorale overeenkomsten, met name dwanguitvoering in natura of bij equivalent. De memorie van toelichting vermeldt echter dat sommige overeenkomsten weinig toezicht en sancties behoeven, bv. in het geval voor een overeenkomst die een globale reductie van een bepaalde schadelijke stof in een product(engroep) voorziet, gespreid over een vastgelegde periode. Indien dergelijke globale reducties niet worden gerealiseerd, moet de overheid in staat gesteld kunnen worden om, bijkomende reglementering uit te vaardigen, zoals bv. normen. Artikel 6, §3¹³ moeten worden aangepast: "...behalve in geval van dringende noodzaak, indien dit nodig zou zijn om te voldoen aan internationale verplichtingen, of indien de algemene of tussentijdse doelstellingen niet worden gerealiseerd binnen de vooropgestelde termijnen."*
- [78] *Andere leden¹⁴ verzetten zich tegen deze sancties. Ten eerste merken ze op dat sectorale overeenkomsten vrijwillige initiatieven zijn van ondernemingen of een sector vanuit een pro-actieve houding om de bescherming van de volksgezondheid en leefmilieu te bevorderen. Ze wijzen erop dat sancties enkel opgelegd kunnen worden indien de wetgeving niet nageleefd wordt. Daarnaast merken zij op dat de 'overtreder' enkel een bedrijf kan zijn en niet een sector die een aantal bedrijven vertegenwoordigt. Een duidelijk onderscheid dient tevens gemaakt te worden tussen een inspanningsverbintenis en een resultaatsverbintenis.*

¹² *de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, 3 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van gebruikers verdedigen en de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.*

Onthouding voor paragrafen [69], [78], [80], [77] en [81]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking.

¹³ *Een sectorale overeenkomst kan de geldende wetgeving of reglementering noch vervangen, noch in minder strenge zin ervan afwijken. Gedurende de geldingstermijn van een sectorale overeenkomst vaardigt de Koning krachtens deze wet geen reglementering uit die, met betrekking tot de in de sectorale overeenkomst behandelde aangelegenheden van de bedoelde producten, strengere eisen stelt dan in deze overeenkomst bepaald, behalve in geval van dringende noodzaak of indien dit nodig zou zijn om te voldoen aan internationale verplichtingen.*

¹⁴ *4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.*

- [79] Het voorontwerp (art. 3, 4°) brengt de maximale geldingsduur van een sectorale overeenkomst terug van 10 naar 5 jaar.
- [80] *Sommige leden¹⁵ zijn het hiermee niet eens. Om significante resultaten te bereiken dienen bedrijven investeringen te doen die in bepaalde gevallen slechts verantwoord zijn indien de sectorale overeenkomst voor een periode van 10 jaar van toepassing is. Ze zijn van oordeel dat een maximale geldingsduur van 5 jaar het sluiten van sectorale overeenkomsten niet zal bevorderen.*
- [81] *Andere leden¹⁶ vinden 5 jaar een realistischer termijn. Zij wijzen erop dat het afsluiten van een sectorale overeenkomst immers voor gevolg heeft dat de bevoegde Minister in principe geen bijkomende uitvoeringsbesluiten mag nemen. Er kan bijgevolg ook niet ingespeeld worden op bepaalde evoluties en men dreigt op termijn met een achterhaalde afspraak over te blijven.*
- [82] Het voorontwerp behoudt de bepaling dat een sectorale overeenkomst niet stilzwijgend kan worden verlengd. De Staat en één of meer verbonden organisaties kunnen overeenkomen een sectorale overeenkomst ongewijzigd te verlengen.
- [83] *De raad meent dat voor een dergelijk vervolg-sectorale overeenkomst de inhoud ervan moet worden getoetst aan de technische en economische mogelijkheden die intussen kunnen gewijzigd zijn. De procedure voor de totstandkoming van een verlenging moet gelijk zijn aan de procedure voor een nieuwe sectorale overeenkomst (advisering, inspraak,...).*

3.5 Bekendmaking bijlagen Europese richtlijnen

- [84] Het voorontwerp (art. 6) stelt voor om de bijlagen bij de ter uitvoering van de richtlijnen van de Europese Gemeenschap inzake productnormen ter bescherming van de volksgezondheid en het leefmilieu genomen besluiten in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt bij uittreksel. De integrale tekst van die bijlagen zou worden ter beschikking gesteld van het publiek enerzijds via een informatienetwerk dat toegankelijk is voor het publiek en anderzijds via een magnetische drager die verspreid wordt tegen een prijs die overeenstemt met zijn reële kostprijs.
- [85] *De raad gaat akkoord met het voorontwerp om de bijlagen ter uitvoering van richtlijnen bekend te maken bij uittreksel. Dit mag enkel toegepast worden indien de overheid werk maakt van een informatiesysteem (internet site) dat toegankelijk is voor het grote publiek en de bedrijven en waarop alle wetgeving ter uitvoering van de wet productnormen in een gecoördineerde versie geconsulteerd kan worden.*
- [86] Het voorontwerp stelt dat voor besluiten die een omzetting zijn van de minimale bepalingen van harmonisatiemaatregelen de raadpleging van de adviesraden niet verplicht is.
- [87] *De raad gaat akkoord met deze bepaling. Hij herinnert eraan dat hij in zijn advies van 20 juni 2000 over gevaarlijke stoffen en preparaten (25e aanpassing EU-richtlijn) gevraagd had of het in de toekomst niet mogelijk zou zijn om de technische aanpassingen aan de richtlijn 67/548/EEG betreffende de aanpassing van de wettelijke*

¹⁵ 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

¹⁶ de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, 3 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen aan de vooruitgang van de techniek bij MB door te voeren, wat een snellere actualisatie zou mogelijk maken. De raad meent dat voorliggend voorstel tegemoet komt aan deze wens van de raad.

- [88] *Bij elke afwijking ten opzichte van Europese maatregelen dient het advies wel gevraagd te worden. Om controle te hebben op eventuele afwijkingen vraagt de raad dat ieder ontwerp wordt bekendgemaakt aan de adviesraden, zonder uitdrukkelijke adviesvraag. In voorkomend geval kan de raad nog op eigen initiatief advies uitbrengen.*

3.6 Pesticidenreductieprogramma

- [89] Het voorontwerp voorziet in een reductieprogramma dat de minister om de twee jaar moet opstellen ter vermindering van de totale hoeveelheid aan werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, inzonderheid ter vermindering van de schadelijke werkzame stoffen waaraan mens en milieu kunnen worden blootgesteld. Dit stemt overeen met actie 310 van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling.
- [90] Voor de totale hoeveelheid aan werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden kwalitatief en kwantitatief uitgedrukt door middel van een indicator die rekening houdt met leefmilieu- en/of gezondheidsaspecten, wordt hierbij een reductiedoelstelling vastgelegd in de tijd. Het programma bevat tevens concrete reductiedoelstellingen voor de verschillende voor leefmilieu en volksgezondheid gevaarlijke werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden op basis van een grondige inventarisatie, en rekening houdend met de eerbiediging van de internationale regelgeving. Het eerste programma dient ten laatste op 31 januari 2004 voltooid te zijn.
- [91] In uitvoering van de Europese richtlijnen 91/414/EEG en 98/8/EEG worden alle erkende pesticiden aan een toelatingsprocedure onderworpen met risico-evaluatie voor het milieu en de gezondheid, vooraleer ze op de Belgische markt worden gebracht.
- [92] *De raad is van oordeel dat voor de pesticiden (gewasbeschermingsmiddelen en biociden) een "globaal pesticidenactieplan" wenselijk is. De raad verstaat hieronder een planmatige geïntegreerde aanpak van pesticiden, die zich inschrijft in een Europese en internationale context. Het is de bedoeling om te komen tot een samenhangend geheel op federaal en gewestelijk vlak van juridische, economische en communicatieve maatregelen op korte, middellange en lange termijn.*
- [93] *Voor het communicatieve luik mogen volgens de raad volgende twee maatregelen niet ontbreken.*
- (i) *Een verantwoord gebruik van pesticiden moet worden aangespoord door sensibiliseringsmaatregelen. Specifieke campagnes moeten worden gericht naar de producenten, distributeurs en gebruikers..*
 - (ii) *Indicatoren die op de beste manier de kwantitatieve en kwalitatieve effecten van de werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden op het leefmilieu en op de gezondheid weergeven, moeten worden vastgesteld. Deze indicatoren moeten onder meer rekening houden met de blootstelling, met alternatieve producten met eenzelfde doeltreffendheid, ...*
- [94] *De raad is van mening dat België op Europees vlak moet aandringen op een eenvormige BTW-tarifiering voor de gewasbeschermingsmiddelen en de biociden. Dit moet een frauduleuze invoer vanuit buurlanden, waar lagere tarieven gelden als in België, tegengaan.*

- [95] *Sommige leden¹⁷ zijn voorstander van een hoog Europees BTW-tarief voor pesticiden omwille van de internalisering van de milieukosten.*
- [96] *Het voornemen om via een samenwerkingsakkoord met de gewesten te komen tot een geïntegreerde aanpak in deze materie, vindt de raad positief. Aangezien de bevoegdheden voor een integraal pesticidenbeleid zich bij verschillende instanties bevinden, is samenwerking onontbeerlijk voor een integraal pesticidenplan. Ook voor monitoring en evaluatie van de effectiviteit van het plan is samenwerking essentieel. Gegevens die zich momenteel verspreid bevinden, moeten immers samengebracht worden om een samenhangend oordeel van de situatie te kunnen maken.*
- [97] *Een aantal leden van de raad¹⁸ zijn geen voorstander van het voorgestelde pesticidenreductieprogramma. Zij wijzen erop dat momenteel de actieve bestanddelen van pesticiden op Europees vlak worden geëvalueerd. Een herziening is bezig van bijlage I (werkzame stoffen die mogen worden gebruikt als basis voor gewasbeschermingsmiddelen) van de Richtlijn 91/414/EEG van de Raad van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen. Binnenkort gebeurt hetzelfde voor de werkzame stoffen van biociden (Richtlijn 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden). Hierdoor verdwijnen de gevaarlijkste stoffen op korte termijn van de Europese markt, namelijk 500 van de 834 actieve stoffen tegen juni 2003. Hetzelfde werk moet niet op nationaal vlak opnieuw worden gedaan. Dit zou een verspilling van middelen zijn.*
- [98] *Die leden vinden dat de Hoge Gezondheidsraad de vergunningsaanvragen voor biociden voort kan evalueren, zoals het Erkenningscomité dat kan doen voor de aanvragen i.v.m. de gewasbeschermingsmiddelen. De specificiteit van de betrokken domeinen, enerzijds voor de gewasbeschermingsmiddelen en anderzijds voor de biociden, pleit ten volle voor deze scheiding. De evaluatie van fytofarmaceutische producten en biociden groeperen in een enkele instantie, zoals in Nederland, is niet wenselijk. Immers, beide vakgebieden vergen hun eigen expertise en de Nederlanders zijn niet opgetogen over een systeem dat over het algemeen de voorrang geeft aan gewasbeschermingsmiddelen, ten nadele van de biociden. Die leden vinden dus dat de huidige bepalingen voldoende tegemoetkomen aan de doelstellingen aangegeven in het plan voor duurzame ontwikkeling (zie punt 300). Huns inziens is de invoering van een bijkomend programma voor de reductie van pesticiden, bovenop wat al wordt gedaan via de bestaande systemen, dus niet gepast.*
- [99] *Deze leden wijzen voorts op het volgende :*
- *Zowel op Europees als op Belgisch niveau pleit de industrie voor geïntegreerde bestrijding volgens IPM/ICM (Integrated Pest Management/Integrated Crop Management) en lopen talrijke promotieacties voor dit systeem. De doelstellingen van het Grondstoffenfonds gaan eveneens in die richting.*
 - *De in België per hectare gebruikte hoeveelheden fytofarmaceutische producten liggen trouwens in de grote middenmoot in vergelijking met de andere lidstaten. De gebruikelijke cijfers betreffende de hoeveelheden producten die op de Belgische markt worden gebracht, omvatten de uitvoer via distributie (meer dan 20 %).*
- [100] *Volgens die leden is de echte oplossing de risico-evaluatie van de producten – de chemische, biologische of natuurlijke producten – en de hieruit voortvloeiende*

¹⁷ 2 van de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingsamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en 3 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

¹⁸ 2 van 4 voor- en ondervoorzitters, 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

aanpassing van de vergunningen om ze op de markt te brengen. Dit gebeurt thans met name door het Ministerie van Landbouw voor de gewasbeschermingsmiddelen, en door het Ministerie van Volksgezondheid voor de biociden.

- [101] *Zij vrezen dat als België eenzijdig werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden zou verbieden, dit aanleiding zal geven tot een frauduleuze invoer van deze producten uit de omliggende landen.*
- [102] *Zij betreuren het dat dit initiatief er komt op het moment de Vlaamse Minister van Landbouw en Leefmilieu een ontwerp-protocolakkoord heeft goedgekeurd met de federale minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en met de federaties van industrieën voor de gewasbeschermingsmiddelen en de biociden, inzake de uitwisseling van gegevens over de gevolgen van deze producten op het leefmilieu.*
- [103] *Deze leden menen dat de globale aanpak van pesticiden erop moet gericht zijn om de negatieve impact van de werkzame stoffen op de volksgezondheid en op het leefmilieu te verminderen. Een louter kwantitatieve daling nastreven is geen evenwichtige aanpak om dit te bewerkstelligen.*
- [104] *Andere leden¹⁹ juichen het opnemen van een tweejaarlijks pesticidenreductieprogramma in de productnormenwet - als onderdeel van een "globaal pesticidenactieprogramma". - toe omdat dit een kader biedt voor een systematische en geïntegreerde aanpak voor een kwalitatieve en kwantitatieve pesticidenreductie. Dit programma zal de bestaande wetgeving aanvullen, meerbepaald die ter uitvoering van de Europese Richtlijn 91/414/EEG betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en Richtlijn 98/8/EG van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden. Ze brengen voor elk van de gewasbeschermingsmiddelen en biociden afzonderlijk op een gerichte manier de specifieke risico's terug. De doelstellingen ervan bestaan evenwel niet uit het verminderen van het gebruik van pesticiden. Ze houden evenmin rekening met de gecombineerde effecten van mengsels van actieve stoffen op de gezondheid en het leefmilieu, noch met de kenmerken van het ontvangende leefmilieu. Er bestaat nog veel onzekerheid over bepaalde effecten op de menselijke gezondheid bij bv. opname in zeer lage concentraties.. Ook bepaalde effecten zoals bijv. hormoonverstorende eigenschappen worden niet in rekening gebracht. Rekening houdende met de vele hiaten in de methodiek en het feit dat er steeds vele wetenschappelijke onzekerheden met betrekking tot dergelijke schadelijke stoffen blijven bestaan, is een preventieve aanpak waarbij wordt gestreefd naar een reductie van de afhankelijkheid van pesticiden goed te verantwoorden.*
- [105] *Zoals de memorie van toelichting stelt, mogen volgens deze leden de onderhandelingen om te komen tot een samenwerkingsakkoord, niet leiden tot onnodig uitstel. Het proces dat blijkens de toelichting van het Kabinet²⁰ reeds in gang werd gezet, dient op zo kort mogelijke termijn en in ieder geval nog tijdens deze legislatuur te leiden tot – tenminste een federaal reductieplan (zoals voorzien in het Federale plan duurzame ontwikkeling, § 310). In het kader van transparantie en participatie dient de FRDO, in een zo vroeg*

¹⁹ 2 van de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en 3 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

Onthouding voor paragrafen [97], [98], [99], [100], [101], [102], [103], [96], [104], [105]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en 1 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

²⁰ tijdens de vergadering van de werkgroep productnormen op 11/2/02.

mogelijk stadium om advies te worden gevraagd over dit plan. Dit is vnl. van belang omdat dit plan een duidelijk zicht biedt op de algemene visie van de overheid ten aanzien van pesticidenreductie. Deze leden vragen dat het ontwerp van een dergelijk plan nog vóór het einde van 2002 zou worden voorgelegd aan de FRDO. De herziening van de wet op de productnormen dient in ieder geval te voorzien in een formele adviesvraag telkens een nieuw pesticidenreductieplan wordt ontworpen.

- [106] *Deze leden hechten zeer veel belang aan de opmaak en correcte uitvoering van een pesticidenreductieprogramma (federaal op korte termijn, nationaal op iets langere termijn) en pleiten ervoor dat op korte termijn ook voldoende middelen en mankracht zullen worden vrijgemaakt voor de federale diensten voor het leefmilieu om hieraan tegemoet te kunnen komen.*

3.7 Toezicht en sancties

- [107] *Het voorontwerp voert enkele aanpassingen door die in de memorie van toelichting worden gemotiveerd.*
- [108] *De raad ondersteunt het voornemen een tijdelijke in beslagname van stalen door controleurs in de wet op te nemen. De controleurs zijn echter verantwoordelijk om het in beslag genomen product in zijn oorspronkelijke staat terug te brengen. De raad stemt eveneens in met het voornemen van het voorontwerp om een 'waarschuwingssysteem' op te zetten.*
- [109] *De raad kant zich tegen het voornemen om de kosten in alle gevallen van controle te laten dragen door de gecontroleerde, zeker wanneer uit die controle geen enkele inbreuk blijkt.*
- [110] *Sommige leden²¹ zijn gekant tegen het verhogen van de geldboete van één miljoen frank tot honderdduizend euro.*
- [111] *Andere leden²² wijzen erop dat een verhoging van de strafmaten aangewezen was. Wel zijn deze leden bezorgd omdat de handhaving op dit moment onvoldoende operationeel is. Ook de FRDO heeft reeds gewezen op de onderbemanning van de federale diensten voor het leefmilieu²³. Bovendien dient structureel een jaarlijks budget te worden uitgetrokken dat erop berekend is de taken van handhaving behoorlijk uit te voeren. Het finale federale plan duurzame ontwikkeling voorziet overigens ook in een versterking en verbetering van de controle- en sanctioneringssystemen inzake productwetgeving. Het stelt dat de inspectiediensten die toezien op het op de markt brengen van deze producten zullen georganiseerd en versterkt worden, in "overeenstemming met de aanbevelingen van de OESO". De OESO had immers in een onderzoek van de milieuprestaties van België er ook al op gewezen dat het federale België tekort schiet in zijn toezicht over de wetgeving inzake bv. chemische producten.*

²¹ 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

²² de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, 3 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

Onthouding voor paragrafen [110] en [111]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking.

²³ Zie advies van de FRDO over het Voorontwerp Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling, goedgekeurd op 4 april 2000.

3.8 Adviesverlening

- [112] De wet bepaalt dat de koninklijke besluiten ter uitvoering van de art. 5, §§ 1 en 2 en art. 9 en 14 voor advies worden overlegd aan de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Hoge Gezondheidsraad, de Raad voor het Verbruik en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Het voorontwerp brengt het aantal adviesraden terug op twee: de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling en de Hoge Gezondheidsraad. De memorie van toelichting motiveert dit als volgt: "Hiervoor wordt geopteerd omwille van het gegeven dat de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de twee laatste raden tevens vertegenwoordigd zijn in de FRDO. Hun argumenten kunnen hier dan ook perfect aan bod komen. In de praktijk merkten we reeds dat de adviezen van FRDO, CRB en RvV voor wat de standpunten van deze organisaties betrof grote gelijkenissen vertoonden. De toegevoegde waarde van de adviezen van de CRB en de RvV bleef dan ook vaak beperkt. Waar de Minister oordeelt dat die toegevoegde waarde wel kan bestaan zal zij daarenboven niet nalaten om bijkomend bepaalde adviezen te vragen. Het lijkt ons alvast ook niet zinvol voor de tijdsbesteding van de vertegenwoordigers die in diverse adviesraden dezelfde organisaties vertegenwoordigen om zich diverse malen terug te moeten buigen over hetzelfde ontwerp van besluit."
- [113] *Sommige leden²⁴ eisen dat de adviesaanvraag én bij de Raad voor het Verbruik én bij de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) behouden blijft. Zij zijn ervan overtuigd dat elk adviesorgaan in de vorige jaren reeds zijn nut en toegevoegde waarde bewezen heeft. Elk adviesorgaan heeft tevens zijn eigen invalshoek. Deze leden dringen erop aan dat de raadpleging van de CRB in de wet behouden blijft, want de belangrijke en onvermijdbare sociaal-economische aspecten vergen een specifiek overleg tussen de sociale gesprekspartners. Dat overleg is nu niet ingebed in de CRB, die sinds 1948 terzake een kundigheid heeft opgedaan die haar plaats heeft en blijft hebben in het politieke beslissingsproces. De discussies in de FRDO over beleidsdocumenten worden geïnspireerd vanuit milieuoogpunt en leggen minder de nadruk op socio-economische factoren. De discussies verlopen in vele gevallen heel moeilijk en leiden soms tot een dubbel advies, waardoor de Minister eigenlijk geen advies heeft. In de CRB en de RvV komt men in de meeste gevallen tot een consensusadvies.*
- [114] *Bovendien, zoals uit ook de memorie van toelichting blijkt, hebben de adviezen van de FRDO, de CRB en de RvV in het verleden aanzienlijke gelijkenissen vertoond, wat leidt tot een samenhang van de standpunten verdedigd in de diverse geraadpleegde instanties. Deze leden menen dat dit zo is omdat de vertegenwoordigers van de sociale gesprekspartners verplicht zijn geweest onderling over die materies overleg te plegen in de CRB.*
- [115] *Sommige leden²⁵ wijzen erop dat de werkgevers slechts 6 effectieve zetels hebben van de 38 stemgerechtigden. Volgens hen is er geen evenwichtige vertegenwoordiging van*

²⁴ 1 van 4 voor- en ondervoorzitters, 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

Onthouding voor paragrafen [113] en [114]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen, 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking.

²⁵ 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

Onthouding voor paragraaf [115]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking.

de civiele maatschappij en geen gelijke impact van alle groepen. De economische invalshoek komt hierdoor systematisch in de verdrinking.

- [116] *Andere leden²⁶ wensen minstens het behoud van advisering door de Raad voor het Verbruik. Zij menen dat hun adviezen hun nut bewijzen daar ze een specifieke invalshoek hebben en ze meer dan in de Federale Raad unaniem zijn. De adviezen in de Raad voor het Verbruik zijn in veel gevallen ook gericht aan de minister van Economische Zaken en/of de Minister van Consumentenzaken die vertrouwd zijn met de consumentenproblematiek en die elk vanuit hun bevoegdheid noodzakelijke stappen kunnen ondernemen. Bovendien voelen deze leden zich betrokken bij de werking van dit adviesorgaan en ze zijn er beduidend beter vertegenwoordigd dan in de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling waar ze sterk ondervertegenwoordigd zijn (een paritaire samenstelling in de Raad voor het Verbruik versus slechts twee zetels in de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling). Het bureau van de Raad voor het Verbruik heeft zich dan ook unaniem uitgesproken voor het behoud van de verplichte adviesverlening door de Raad voor het Verbruik.*
- [117] *Nog andere leden²⁷ steunen de beperking van de adviesverplichting tot die adviesraad waar maatschappelijke actoren het ruimste vertegenwoordigd zijn (met name de FRDO), aangevuld met een wetenschappelijke adviesraad (de Hoge Gezondheidsraad). De FRDO benadert van alle in de huidige productnormenwet vernoemde raden het beste de maatschappelijke representativiteit en garandeert hierdoor dat met alle elementen van duurzame ontwikkeling (ecologische, sociale en economische) rekening wordt gehouden. Op termijn zou eraan kunnen worden gedacht om ook voor de consumentenorganisaties 6 zetels te geven, aangezien ze momenteel ondervertegenwoordigd zijn. Deze beperking van de adviesverplichting verlicht ook de tot nog toe zware (en op dit punt inefficiënte) procedure om deze wet tot uitvoering te brengen. De situatie waarbij sommige actoren drie maal om advies worden gevraagd, ten opzichte van andere die slechts één keer om advies worden gevraagd, is niet alleen zinloos, maar bovendien discriminerend.*
- [118] *Volgens hen is de sterkte van de FRDO ook dat de leden niet gedwongen worden om adviezen bij consensus uit te brengen. De verplichting om tot consensus te komen leidt in de praktijk vaak tot onduidelijkheid en vaagheid. Veel wordt dan aan de interpretatie van de lezer overgelaten. De overheid, die uiteindelijk verantwoordelijk is voor het nemen van de politieke beslissingen, heeft in het geval van gevoelige thema's meer aan een goed onderbouwde argumentatie van de standpunten van elk van de maatschappelijke groepen, dan aan een nietszeggend consensusadvies over dergelijke thema's.*
- [119] *Wel menen zij dat de adviesverplichting zich niet mag beperken tot de artikelen 5 (§1 en 2), 9 en 14 (zie ook eerdere opmerkingen), maar ook voor de uitvoering van volgende artikelen moet worden ingebouwd:*

²⁶ de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen, 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, 1 van de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming.

Onthouding voor paragraaf [116]: 3 voor- en ondervoorzitters, de 1 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten.

²⁷ 3 van de 4 voor- en ondervoorzitters, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, 3 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking en de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

Onthouding voor paragrafen [117], [118] en [119]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking.

- i) Art. 6 inzake de sectorale overeenkomsten. De inhoudelijke doelstelling van een sectorale overeenkomst is in principe gelijkaardig als bij een KB voor productnormering. Er is enkel voor een ander instrument gekozen. De FRDO dient er via een verplichte adviesvraag onder meer op toe te zien dat de bepalingen van de sectorale overeenkomst in overeenstemming zijn met de minimale vereisten.*
- ii) Art. 8bis inzake de opmaak van een pesticidenreductieplan.*

3.9 Fonds voor de grondstoffen en de producten

- [120] Het voorontwerp (art. 19) breidt het bestaande Fonds voor grondstoffen uit naar de producten. Dit fonds zou dus in de toekomst eveneens worden gespijsd met bijdragen uit de sector van producten, wat de overheid in staat moet stellen zijn activiteiten op dat vlak te financieren. Het voorontwerp bepaalt namelijk dat aan hen die producten op de markt brengen of ernaar streven om aan de voorwaarden te voldoen om hun producten op de markt te kunnen brengen of te kunnen houden, retributies en bijdragen kunnen worden opgelegd ter financiering van de opdrachten die voortvloeien uit de toepassing van deze wet en van de verordeningen vermeld in bijlage. Deze middelen kunnen ingezet worden voor de financiering van personeels-, administratie- en werkingskosten, kosten voor studies en wetenschappelijk onderzoek, investeringen en toezicht en alle kosten van om het even welke aard voortvloeiend uit de toepassing en de controle van de bepalingen van de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt, van de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten, van de wet van 21 juni 1983 betreffende gemedicineerde diervoeders, van de wet van 14 juli 1994 inzake de oprichting van een Comité voor het toekennen van een Europese milieukeur en van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid, van de besluiten genomen ter uitvoering ervan, van de verordeningen opgesomd in bijlage ervan en van de andere internationale akten inzake productnormen (art. 19 van het voorontwerp van wijzigingswet).
- [121] *De overheid moet over voldoende middelen beschikken om een efficiënt milieubeleid te kunnen uitbouwen. De federale overheid werd reeds meerdere malen op zijn ontoereikende capaciteit qua milieubeleid gewezen (zie bijvoorbeeld de OECD Environmental Performance Reviews-Belgium uit 1998, p. 200). Ook de raad heeft in het verleden aangedrongen op een versterking van de federale diensten voor het leefmilieu.*
- [122] *De raad meent evenwel dat art. 19 zo ruim is gesteld dat alle mogelijke werkzaamheden in het kader van het productbeleid eronder vallen. De raad is van mening dat het niet de bedoeling kan zijn om de algemene werkingskosten van de administratie door het fonds te laten financieren. De algemene middelen dienen hiertoe. Retributies dienen om specifieke diensten te financieren. Voor werkzaamheden die daarentegen buiten de klassieke taken van de overheid vallen, kan de overheid middelen uit het fonds aanwenden. De raad stelt dan ook voor dat art. 19 in die zin wordt aangepast.*
- [123] *De raad vindt het belangrijk dat er volledige transparantie geldt voor de geldstromen van de industrie naar de overheid. De raad vindt het bovendien aangewezen om het fonds te segmenteren. Dat wil zeggen dat de overheid de bijdragen uit een welbepaalde sector – geheel of ten dele – moet aanwenden voor die sector. In het bijzonder vraagt de raad dat het geld dat de chemische sector bijdraagt aan het Antigifcentrum ook effectief ten goede komt aan de werking van dit centrum. De retributie die wordt betaald voor de notificatie van een nieuwe stof zou moeten gaan naar de Commissie gevaarlijke stoffen. De bijdragen die de producenten betalen voor het bekomen van een eco-label, zouden moeten worden aangewend voor de werking van het eco-label.*
- [124] *De raad stelt zich vragen bij de uitbreiding van het Fonds voor de bestaande grondstoffen naar andere producten. De wet van 4 februari 2000 ter oprichting van het Federaal*

Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen stelt in artikel 10 dat het Agentschap (ten dele) éénmalig wordt gefinancierd door het Begrotingsfonds voor de Grondstoffen. De betaalde en nog te innen rechten, bijdragen en retributies voor de producten die vallen onder de bevoegdheid van het huidige Begrotingsfonds voor de Grondstoffen, betreffen de voedingsproducten, de veevoeders, de geneesmiddelen, de gewasbeschermingsmiddelen, de meststoffen en grondverbeteringsmiddelen, ... De Raad heeft eerder reeds opgemerkt dat sommige producten onder de bevoegdheid zouden kunnen vallen van deze wet als van de wet van 4 februari 2001. Het uitbreiden van het Fonds mag niet leiden tot het gegeven waarbij voor sommige van die producten rechten, retributies of bijdragen zouden worden opgeëist door het FAVV en het verruimde Begrotingsfonds voor de Grondstoffen. De raad meent daarom dat een onderscheid zou moeten worden gemaakt tussen het Begrotingsfonds voor de Grondstoffen het eventuele Fonds voor Grondstoffen en Producten om te vermijden dat sommige categorieën van producten zouden bijdragen aan de twee fondsen.

3.10 Slot-, wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen

- [125] Het voorontwerp (art. 22) past sommige andere wetten aan gezien de voorgestelde wijzigingen aan de productnormenwet. Zo wordt titel II "Maatregelen terzake van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik" uit de wet van 11 juli 1969 opgeheven.
- [126] *Sommige leden²⁸ wijzen erop dat dergelijke wijziging toelaat om deze producten op te nemen onder de productnormenwet, voor wat betreft de volksgezondheid, het leefmilieu en duurzame productie- en consumptiepatronen. Door het schrappen van deze titel II, beoogt de wet van 1969 niet langer een werkingssfeer zoals deze in de wet op de productnormen. Deze leden vragen echter dat zeer goed zou worden bekeken welke wijzigingen nodig zijn aan bestaande wetgeving, om cumulatie voor dezelfde werkingssfeer van producten te vermijden. Zo dient bv. lid 7, van art. 2 van de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen te worden aangepast of opgeheven²⁹. Deze leden vinden dat de betalingen inzake landbouwbestrijdingsmiddelen logischerwijze ook in het "uitgebreid" Fonds voor de grondstoffen en producten zouden moeten vallen.*
- [127] De wet (art. 21 §1, 5°) had reeds artikel 5 §2 geschrapt uit de wet van 11 juli 1969. Het voorontwerp schrapt de hele titel II (waaronder het art. 5 §2 valt) van deze wet.
- [128] *De raad merkt op dat door het schrappen van titel II, het schrappen van enkel het artikel 5, §2 overbodig wordt.*

²⁸ de 4 voor- en ondervoorzitters, de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties, 3 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, de 4 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming, de 2 vertegenwoordigers van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen en 3 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

Onthouding voor paragraaf [75]: 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties, 2 van de 5 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking en 1 van de 4 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus.

²⁹ Dit lid stelt dat ondermeer in het belang van de volksgezondheid het gebruik van erkende bestrijdingsmiddelen of fytofarmaceutische producten kan worden voorgeschreven, verboden of gereguleerd.

Bijlagen

1. Aantal aanwezige en vertegenwoordigde stemgerechtigde leden op de algemene vergadering van 16 april 2002

- de 4 voor- en ondervoorzitters
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking
- de 2 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen
- de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties
- de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties
- de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus

Totaal: 33 van de 38 stemgerechtigde leden

2. Vergaderingen ter voorbereiding van dit advies

De werkgroep *productnormen* vergaderde op 11 februari, 11, 18 en 25 maart en 8 april 2002 om dit advies voor te bereiden.

3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- Prof. Luc LAVRYSEN (UG) – président
- Mme Delphine MISONNE (FUSL) – vice-présidente
- Mevr. Esmeralda BORGIO (BBL)
- Mme Isabelle CHAPUT (FEB)
- Mevr. Karen DE MEYERE (BEMEF, Beroepsvereniging van de mengvoederfabrikanten)
- Mme DETIEGE (Fedichem, Phytofar)
- Mme Anne DE VLAMINCK (IEW)
- Dhr Claude KLEIN (Fedichem)
- Mevr. Birgit FREMAULT (VBO)
- Mme Paulette HALLEUX (DETIC, Belgisch-Luxemburgse Vereniging van de Producenten en Verdelers van zepen, cosmetica, wasmiddelen, onderhoudsproducten, hygiëne- en toiletartikelen, kleefstoffen en aanverwante producten)
- M. Bruno MELCKMANS (FGTB)
- Mme Ann NACHTERGAELE (Federatie Voedingsindustrie, FEVIA)
- Mme Anne PANNEELS (FGTB)
- Dhr Dimitri PEVENAGE (Fedichem)
- Mme Edilma QUINTANA (CNCD)
- Mevr. Lut SLABBINCK (ACV)
- Mme Karola TASCHNER (Inter-Environnement Bruxelles)
- Dhr Paul VAN CAPPELLEN (OIVO)
- Dhr Piet VANDEN ABEELE (UNIZO)
- Dhr Patrick VAN DEN BOSSCHE (Agoria)
- Mevr. Lien VANWALLE (RUG)

Secretariaat

Mevr. Stefanie HUGELIER
Dhr Jan DE SMEDT